

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/411/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4212220719
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4212220719.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSŤ, s. r. o. so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 7. februára 2014 č. k. 13C/499/2012-76, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol a odporcovi nepriznal právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 9 a 15 zák. č. 514/2003 Z. z. a z exekučného spisu Okresného súdu Komárno sp. zn. 8Er/1023/2010 súd zistil, že žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia na začatie exekúcie podal na základe návrhu oprávneného súdny exekútor na Okresnom súde Komárno dňa 26. 11. 2010 a súd žiadosť súdneho exekútora uznesením zo dňa 10. 05. 2011 zamietol a následne exekúciu uznesením zo dňa 08. 01. 2013 zastavil. Rozhodnutie o zastavení exekúcie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. 03. 2011. Návrh oprávneného na vykonanie exekúcie od začiatku uvedeného exekučného konania nebol dôvodný (oprávnený voči uzneseniu o zamietnutí žiadosti exekútora o vydanie poverenia a ani proti uzneseniu o zastavení exekúcie odvolanie nepodal, čím akceptoval záver súdu) a vznik akýchkoľvek trov spojených nielen s uplatnením svojho nároku na súde, ale aj spojených so správou a vymáhaním pohľadávky si navrhovateľ spôsobil sám podaním nedôvodného návrhu na súde a to bez ohľadu na to, kedy súd o žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia rozhodol. Navyše, súd sa stotožnil s argumentáciou odporcu, pokiaľ sa týka skutočnosti, že 15-dňová lehota stanovená v § 44 ods. 2, veta druhá Exekučného poriadku sa nevzťahuje na prípad, kedy súd žiadosť súdneho exekútora na vydanie poverenia na začatie exekúcie zamietne, čo explicitne vyplýva už aj z toho, že uvedená 15-dňová lehota je uvedená iba v druhej vete § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, nie však následne vo vete tretej, ktorá práve pojednáva o rozhodnutí súdu o zamietnutí žiadosti exekútora na vydanie poverenia, a teda zákon pre prípad, že súd zaujme právny názor, že nie je na mieste vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale zamietnutie jeho žiadosti, neurčuje súdu žiadnu lehotu na rozhodnutie o takejto žiadosti. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch (166,34 eura), ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť, súd konštatoval, že obdobne ako je uvedené vyššie, nie je nárok navrhovateľa dôvodný, pretože pokiaľ aj navrhovateľovi nejaká nemajetková ujma vznikla, nebola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu, ale výlučne podaním nedôvodného návrhu na vykonanie exekúcie zo strany samotného oprávneného (navrhovateľa). Z týchto dôvodov súd konštatoval, že nedošlo k žiadnemu postupu súdu, ktorý by bolo možné charakterizovať ako nesprávny úradný postup a k žiadnej škode, ktorá by bola navrhovateľovi spôsobená postupom súdu nedošlo a návrh navrhovateľa je v plnom rozsahu (či už ide o vynaložené náklady, alebo nemajetkovú ujmu) nedôvodný. Pokiaľ ide o námietku premlčania nároku navrhovateľa, ktorú odporca vzniesol, oprávnený prostredníctvom svojho právneho zástupcu prevzal uznesenie súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 16. 05. 2011, svoj návrh na

náhradu škody navrhovateľ uplatnil na súde dňa 27. 09. 2012, takže nedošlo k márnemu uplynutiu premlčacej lehoty podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/03 Zb., ktorá je trojročná. O trovách konania súd rozhodol podľa § 150 OSP a odporcovi, hoci v konaní plne úspešnému, náhradu trov konania súd nepriznal, pretože odporca si toto právo neuplatnil, a navyše, súd ani nezistil, že by mu v tomto konaní v súvislosti s bránením jeho práva boli nejaké trovy vôbec vznikli.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote navrhovateľ odvolanie, odôvodniac ho tým, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd rozhodol v merite veci na základe „inšpirácie“ novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenie zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústreďeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia a takéto rozhodnutie musí byť zrušené. Súd bol viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. v znení zák. č. 412/2012 Z. z. Súd svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Súd nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktoré je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Exekučný súd rozhodoval o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, s čím nemal nič spoločné rozhodcovský súd. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súd má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritórne rozhodnutie. Súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase. Štrasburský súd opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory. Štrasburský súd tiež uviedol, že dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok takým spôsobom, aby vyhovel požiadavkám článku 6 ods. 1, zahrňujúc aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 OSP bez prejednávania na nariadenom odvolacom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné, preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa v konaní, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13C 499/2012 domáhal náhrady škody v sume 831,71 eura a z titulu nemajetkovej ujmy sumy 166,34 eura. Nároky odvodzoval od nesprávneho úradného postupu súdu v konaní, vedenom na Okresnom súde Komárno, vedenom pod sp. zn. 8Er/1023/2010 (EX 13694/10), v ktorom ako povinný vystupoval D. S. a exekučným titulom v tejto veci bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zo dňa 02. 06. 2010 sp. zn. SR 04270/10, zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská, a. s., Bratislava. Žiadosť o udelenie poverenia v danej veci bola na súde podaná dňa 26. 11. 2010 a Okresný súd Komárno uznesením zo dňa 10. 05. 2011 č. k. 8Er/1023/2010-14 žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zo dňa 26. 11. 2010 zamietol.

Podľa § 212 ods. 1 OSP odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 212 ods. 2 vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v sebe zahŕňajú aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia (napr. II. ÚS 383/06).

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní. Obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Ak je toto konanie v rozpore s procesnými zásadami, porušuje ústavnoprávne princípy (napr. II. ÚS 85/06).

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu ale nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze III. ÚS 119/03-30. Vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Odvolačný súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa spočívajúce v namietaní odňatia možnosti konať pred súdom, ako aj v nesprávnom právnom posúdení veci (aplikácie ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z. podľa novej právnej úpravy platnej v znení po prijatí zák. č. 412/2012 Z. z.) je dôvodné. Súd prvého stupňa na danú vec, napriek tomu, že navrhovateľ nesprávny úradný postup odvodzuje od konania začatého na Okresnom súde Komárno dňa 20. 08. 2010 (teda v čase účinnosti zák. č. 514/2003 Z. z. pred novelou zák. č. 412/2012 Z. z.), na vec aplikoval znenie zák. č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom od 01. 01. 2013, teda po novele zák. č. 412/2012 Z. z., vrátane ustanovenia § 9 ods. 2, ktoré v odvolaní namietal navrhovateľ, teda aplikoval princíp retroaktivity, a teda vec nesprávne právne posúdil. Zák. č. 514/2003 Z. z. súd pritom citoval bez toho, aby uviedol, v ktorom znení ho cituje. Súd tiež rozhodnutie odôvodňoval ustanovením § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, pričom ho ani necitoval, teda jeho rozhodnutie nie je riadne odôvodnené, je z tohto dôvodu zmätočné a takýmto postupom súdu sa navrhovateľovi odňala možnosť konať pred súdom. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.